

Előfizetési árak:
 Egész évre ----- 12 frt.
 Félévre ----- 6 "
 Negyedévre ----- 3 "
 Egy óra ----- 1 "
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szerkesztésére vonatkozó felszo-
 lalások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A döntés előtt.

Nagybecskerek, 1895. január 7.

A király ő felsége, mint szombati távirataink már eleve jelezték, tegnap reggel Budapestre érkezett és mire e sorok napvilágot látnak, a hetek óta tartó válság minden valószínűség szerint véget ért.

A mily örömdetes ennek a konstatahatása a politikai világ mélyreható izgalmai után, époly megnyugtató az a sokféle tünet is, ami a válság eddigi lefolyásából kidomborodott.

A válság eddigi lefolyásából ugyanis megtudtuk, hogy politikai irányváltatásról nincs szó. Ő felsége a jövődöbeli kormány működésének alapjául az 1867-iki megváltozhatatlan és minden vonatkozásában sértetlenül fenntartandó közjogi alapot jelölte meg. Ezt tüzvén ki gyülekezési helyül, a jövődöbeli kormány és az azt támogató többség részére. Ennek a kiegyezési, rendületlenül közjogi alapnak palladiuma pedig a szabadelvűpárt birtokában van és ez a párt elszántan ki is tart ezen politikai alap mellett; tehát a jövődöbeli kormány és pártjának jegecedési pontja csak a szabadelvűpártban volt kereshető.

Már most a jövődöbeli kormány és azt támogató többség magatartására nézve abból vonhatunk következtetést, hogy ez a szabadelvűpárt egymagában mennyire képes úgy a kiegyezési alap védelmére, mint a saját egyházpolitikai programjának fenntartására és keresztülvitelére.

De mivel ennek a pártnak becsületbeli kötelessége, sőt életfeltétele az egyházpoli-

tikai program megvalósítása, ennél fogva az még mindig nyílt kérdés marad, hogy a többi közjogi frakciókat képes lesz-e a maga körébe vonni. A fuzió kérdése tehát csak másodrangú jelentőséggel bír a válság megoldása tekintetében és tisztán az esetlegességre van hagyva. Éppen azért ebben a pillanatban, midőn a válság minél előbbi megoldásáról, az új kormány kinevezéséről van szó, a válság súlypontja is mindinkább a szabadelvű pártra esik és a válság mostani megoldásával kapcsolatosan a közjogi pártok fuziójának megvalósítása ad hoc mellőztetett.

A szabadelvűpárt látszólag teljes nyugalommal és mintegy tétlenül várja be az események fejlődését. Igen, mert a szabadelvűpárt minden eshetőséggel szemben már eleve el volt készülve és a lelépő kormány lemondásának bejelentésével kapcsolatban nyíltan és ünnepelesen körvonalozta, kihirdette álláspontját a jövődöbeli kormányval szemben. Így tehát a válság különböző fázisaiban újabb pártintézkedésre, sorakozásra, jelszavak kiadására és újabb meg újabb állásfoglalásra szüksége nem volt a szabadelvűpártnak, mely azonban nem maradt mégsem egészen tétlenül, hanem az álláspontjának körvonalozásán belül igen nagy és fontos ténykörülményeket tisztába hozott, melyek arra vonatkoznak, hogy személyi tekintetek miatt a pártban magában belső szakadások vagy surlódások, amelyek esetleg a párt programjának keresztülvitelét megbénítanák, vagy megakasztanák, előzőleg kirekesztessenek.

Ugyanis, a midőn a külső jelekből,

mert hiszen még csak ezekről lehetett szó, mindinkább nyilvánvalóvá lett, hogy ő felsége bizalma esetleg Khuen-Héderváry Károly gróf horvát bán felé irányul és őt szándékozik miniszterelnökké kinevezni, valamint a kabinetalakítással megbízni; a szabadelvűpárt minden lehető elkövetett, hogy a horvát bán kabinetalakításának a szabadelvűpártban semmi se állja útját. Ennek következtében a Wekerle-kormány tagjai csütörtök este tanácskozást tartottak és elhatározták, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf horvát bán teljes őszinteséggel támogatják az új kormány megalakítása körül.

A szabadelvűpárt pedig ezzel kapcsolatban újból kijelentette álláspontját és a múlt évi júniusi kormányválság alkalmával tett párt-enunciációjának olyan értelmű magyarázatot adott, hogy a júniusi enunciáció éppen nem irányult a horvát bán személye ellen, kit a párt programja alapján éppen úgy elfogadott volna a múlt évi júniusi válság alkalmával, ha akkor más körülmények közre nem hatottak volna abban az irányban, hogy a párt programjának feltétlen keresztülvitelére nézve egyedüli biztosítékot az akkori Wekerle-kabinet fenntartásában vélt találni.

Most pedig ez a föltétel nem állván fenn többé, a szabadelvűpárt szívesen sorakozik Khuen-Héderváry Károly gróf horvát bán körül, kibén most a szabadelvűpárt programjának keresztülvitelét tekintetében olyan erős biztosítékot lát, mint látott Wekerle-ben a múlt júniusban.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Reviczky Gyula.

Írta: Prem József.

A mai politikai válság az oka, hogy a sorstüldözött Reviczky Gyulának még halála után sem juthat az az elégtétel, a melyre életében hiába várt, de a melynek eljövését a bizás és a hit fanatikus szavaival, ékes rimekben hirdette. Az Athenaeum-társulat, mint áldozatra kész kiadó: oly pompával állította ki az *Összes költemények* két kötetét, a melyent e pótki művek valóban meg is érdemelnek. Az elhunyt jóbarátait szinte fájdalmas érés fogja el, a mikor a bibor-vörös selyembe kötött, aranymetszésű, tiszta nyomású két könyvet a kezükbe veszik. Hisz ilyen kiadásról ábrándozott mindég az immár porladó költő! Ha ezt meg tudta volna énni!

Irodalmi esemény ez az új, teljes kiadás. De hát megengedik-e a mostani politikai izgalmak, melyek a közélet minden érdeklődést elnyelik, hogy csakugyan eseménynyé emelkedjék? Nincs szerencséje Reviczkynek! Más ember fia még a halála napját is jól megtudja választani s akkor temeteti el magát, a mikor politikai s társadalmi szélséand van; a mi korán elhunyt „énekző koldus” barátunk pedig még emléke ujjáébrdésének idejét is elhibázta.

Pedig most már az egész nemzetnek kellene érdeklődnie iránta.

Ha aktualitások kellene: vannak azok is bőven a két kötetben. Reviczky nem szerette a

*) Reviczky Gyula összes költeményei. Rendezte Koroda Pál. Két kötet. Budapest, az Athenaeum kiadása, 1895. Ára 6 frt.

politikát — de vajjon nem-e éppen ez az ő politikája? Vannak mégis politikai versei s ezek semmit sem veszítettek az idővel. Ma sem évültek el s nem is fognak elvélni, mert nem az éf mer, hanem az álladó, a nemzet jellemét kifejező jelenségeket illusztrálják.

Hadd usszak a politikai árral s hadd usztassam meg a költő emléket is: hátha erről az oldalról kelthetünk érdeklődést.

Ujabbban alig ostorozta posta erősebben a nemzeti nyegleségeket, mint Reviczky. A politikus nemzet szatirájában énekeli:

„Mi képes a magyart úgy feltűzlni,
 Hogy falnak késs rohanni valamennyi?
 Mi mérgez meg családod, társadalmat?
 Mi vot szünetlen gánosot a magyarnak,
 Hogy así mondják honára: Assia?...
 Kimondjam-e, hogy a — politika!”

S kifejti, hogy Goethe csak azért tartotta rutnak a politikai verset, mert nem ismerte Árpád politikáló nemzetét. Ez nem írja: hanem gyakorolja a politikát. A legszebb versnél többre becsülnek nálunk egy kortesdikciót.

Az országház: az ígélet földje, a hová milliók vágynak. Más pálya nincs a magyar számára. Már eszupasz álltal korteskednek, s mindenik kész kis Kossuthnak tartja magát, a mig — beszélni kell.

A korholásban kifáradhatatlan Reviczky. De nem tuloz és nem esik kétségbe, mert a nemzeti hibák mellett az erényeket is ismeri. Igaz, hogy mindig az elevenre tapint, a mikor öröklött fogyatkozásainkat kiméletlenül leleplezi. A Magyar virtus-ban ismét a sokat beszélő magyarságot guoyolja. Rápirit honfitársaira, a kik a stült veréből álmdnak és megörzik az ősi

lomhaságot és a keleti röstséget, mely ölbe tett kézzel nézi mások haladását.

„Hallgass magyar! Ha rád merog
 A külföld, némulj el szavára.
 Mert bár mindeha majmolod,
 S mint árnyék támlolygasz nyomába:
 Nem hallgatsz, csak dícséretére;
 Hibád ha látja, esz a mérge!”

Hát biz ez sötét politika, de a fölháborodott költő mindjárt derültebbnek látja nemzete sorsát, jövőjét, mihelyt más nemzetével hasonlítja össze. Leikes vigaszt irt a lengyelek kez, s hazájukról azt mondja, hogy széthulló nemzetünk mása volt.

A politika és a közélet egész serege mozzanatát ragadta meg az elhunyt költő, hogy a maga szempontjából mondjon azokról véleményt. Mind e költemények nagyrészt most jelentek meg először önálló gyűjteményben és sok tekintetben egész új oldalról mutatják be Reviczkyt. Ha eddig csak a bánatos szerelmi költőt ismerték, a ki Emmáját oly állhatatosan imáda és még állhatatosabban siratta, vagy a csöndes megadás, a hitben vigaszt kereső, sokat szenvedett lantost szerették: most meglepetve láthatják, mily erős, szinte bántón éles hangokat üt meg, a mikor kortársait bírálgatja. A Goromba versek ciklusában még onyegző a hang, de a Paralipomena című sorozatban kiméletlenül rohanja meg azokat, a kik politikában, irodalomban utaznak, holott több hivatásuk volna, hogy bármi másban utazzanak.

Az ujság és az alkalmiság ingerével bírnak azok a versei, melyek a nemzeti kultúra fontosságáról szólnak. A még hat évelőtt, a költő életében, szunyadt: a vesszedelmes irodalmi kozmopolitóság, a divathoz kötött művészietlen modernség. az a mai nap egész idét-

Ezenfelül a szabadalvópárt most azon iparkodik, hogy a jövődi kabinet tagjai tekintetében teljes egyértelműség jöjjön létre és az új kormány és a többség egyesült erővel láthasson feladatához.

P. Sz.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 9. Felsőtorontáli Ármentesítő társulat választmányi ülése.

Január 13. Tűzoltók közgyűlése.

Január 15. Az izr. nőegylet táncmulatsága.

Január 21. Közigazgatási bizottsági ülés.

Február 2. Iparosok bálja.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **Személyi hír.** Róna y Jenő főispán tegnapeste Budapestről visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Ünnepi hangulat.** Délelőtt fehér, délután rótbarna, majd szürke szín jellemzi a tegnapi vasárnapot, amelyen a római katolikusoknak napkelet felől a három királyok, szerb polgártársainknak pedig karácsony ünnepei jöttek el. Délelőtt még szüzi illetettségében bársonyolt a fehér hótakaró, amelyen az egyházi ájtatóságokról kiseregő román, katolikus és szerb hölgyközönség egy harmadik, közös oltárnak: a korzónak áldozott, délfelé azonban langyos szellő kerekedett, és bár hevesen csapkodta a járó-kelő ünneplő közönséget, nyomában megeredt az olvadási proceszus, amely röviden cseppfolyós állapotba juttatja a várost.

— **Bíróági kinevezés.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Szabó Gyula újvidéki járásbíróági joggyakornokot a nagybecskereki kir. törvényszékhez aljegyzőnek nevezte ki.

— **A jegyzői tanfolyamhallgatók estélye.** Egyes kalauzok voltak, akiknek a vezetése mellett a jókedv ösörgőspáks fejedelme Carneval ö hercegsége az ideai farsangot meggyitotta. A torontálmegeyei jegyzői tanfolyamhallgatói tavalyi szárnypórbálgatásukkor is rohammal vették be a farsangi évad egyik legelőkelőbb pozícióját, mostani szereplésük, amely egyuttal farsangi nyitány is volt, csak megszilárdította azt a kedvező benyomást, amelyet a tanfolyam által rendezett első bál fogékony leánykedélyekben hagyott. Nagyban növelte az ideai estély sikerét a deklamatorius és zenei élvezetek egész sorozata, amely a tulajdonképi farsangnyitányt, a tánczot megelőzte s amelynek folyamán Kokits Elsa kisasszony, akit a

gyönyörködő közönség viharos elismerése ezuttal is rákényszerített, hogy előadását még egy számmal toldja meg, briliáns technikájú zongorajátékával és Osztói J. Andor jegyzői tanfolyamhallgató felolvasásával és Gabányi egy monologjának egész ügyes, nagy rutinra valló előadásával osztottak a legtöbb tapsban. Nagy tetszéssel fogadta a közönség Beethoven gordonkatrióját is, amelynek hegedürészét a Smazenka Ernő, Steinbach Béla és Strusz Szerafin urakból alakult vonós-hármas interpretálta nagy készültiséget és figyelemreméltó zenei tudást tanusító módon Ripka Ármán szabatos zongorakisérlete mellett. Megtapsolták Lukács Pál jegyzői tanfolyamhallgató érzéletes hegedűjátékát és Jókai ismert, „A holt költő szerelme“ című melodramája előadását, amelyben Kokits Elsa kisasszony és Fixmer Ferencz jegyzői tanfolyamhallgató jeleskedtek. Ezután a nagytermet jórészt megtöltő közönség, amelynek soraiban notabilitásaink közül Daniel László alispán, a tanfolyam igazgatója és az estély védnöke, Steinbach Antal tanfelügyelő, D'Elvert lovag, nyug. tábornok, Réczey Gyula vasuti főfelügyelő, Weisz Izidor, a Ferencz József rend lovagja, Franz J. L. takarékpénztári igazgató, dr. Sauerwald Balint honvédszerd orvos stb. is helyet foglaltak, a természeteszerű vegybenlét proceszusán ment keresztül: a fiatalság, amely égett a vágytól, hogy a türelmetlenül beoosáttatásért kopogó Carneval herceget mielőbb fogadja, tánczra perdült, a — másik rész, az — szolidabb élvezetek után nézett és szerteszéledve a Korona számos helyiségében terített asztalok mellé telepedett. Az osztatlan dicséretet, amelyivel az est sikerét, fentebb méltattuk, már csak az összhang megővése végett is kiszeretnők terjeszteti a fehér asztal kulinariis élvezeteire (?), de ebben a törekvésünkben megbenitva érezzük magunkat attól a miniatúr viharától, amely az egyes „fogások“ látára felzudult.

Jelen voltak:

Asszonyok: Benkovich Mihályné, dr. Brájer Lajosné, dr. Dellimanieh Lajosné, Edenburg Lajosné, D'Elvert Edéné, D'Elvert Lajosné, Franz J. L. né, Handegger Odónné, özv. Helmine, özv. Hegelüs Miklósné, dr. Karattur Ártur, dr. Keier Ákosné, Klacsó Károlyné, Klein Miksané, Kokits A. F. né Kokits Janosné, Kutassy Józsefné, Matuskovich Matyasné, Mayer Rezsóné, Orah Emérné, dr. Orsó Mátyásné, Rác Jakabné, Réczey Gyuláné, Riesz Jakabné, özv. Schulczné, dr. Stassik Ferenczné, Steinbach Antalné, Strusz Szerafinné, Szmétana Károlyné, dr. Vegh Lajosné, Weisz Izidorné, özv. Zolkaeviczné, Zerros Mihályné, stb. stb.

Leányok: Barsy Gizella, Kokits Elza, Matuskovich Zsni, Rác Alexandra, Réczey Anna, Schulcz Emilia és Malvin, Sladovich Olga, Szmétana Juliska stb. stb.

Fizetésektelenség. Deutsch V. (Valéria) nagybecskereki kereskedő özgebeszüntette fizetéseit.

lenségében föléledt s föltartóztatja az igaz és szép utjaról letért nemzeti szellemet.

Reviczky nevelése, első olvasmányai, későbbi studiuma és saját lelkülete, mely erősen idegenkedett a demokratságtól: minden dispoziója elterelte őt a népiestől. Alig is van népies verse, s a népdalt (ertem a mű-népdalt) meg a népszimnűvet mélyen megvetette. Az ő filozófiája mas hangot, mas kifejezést követelt, mint az, mely az erősen nemzeti jelleget hordja magán. Am azért magyarnak maradt, de európai niveau ra tört.

Alig néhány hete, hogy a kozmopolitaság s a népies, az idegen szellem s a magyar karakter miatt kitört irodalmi polemikában az egyik párt majdnem ugyanilyen argumentumokkal védekezett. De viszont, a mikor most újból megtámadták Aranyt, azt írva róla, hogy Toldija is egy kiállhatatlan szolgálégy: senkinek a szava nem torolhatta volna meg jobban e sértést mint Reviczkyé, a ki már évek előtt írta.

Mesterem, bocsáss meg, hogy emlitem őket.
Higyeleji, kongó nyelvöltőket;
Hogy a hibetelent nem tarthatom annak,
Hogy Arany Jánosnak becsmérői vannak.

Mert Reviczky szerette Aranyt, míg Petőfi iránt kevesebb volt a rokonszeve. Mügöndja a nagyobb mügördal dolgozó mesterhez vonzotta őt.

Ime, így vesz részt a megholt, de költészetben élő költő most is az irodalom, a politika, a társadalom küzdelmeiben, melyeket mi, életben maradtok tovább vivünk. Beleszól ő is, harcrol ő is velünk, melletünk; mert bármiről folyjon a szellemi viadal az ő sok eszméitől duzzadó, sok érzést rejtő, sok igazságot hirdető költeményei mind megannyi hadierők a magyar kultúra érdekében.

A gyűjtemény összeállítója Koroda Pál azt mondja róla, hogy: „a modern pesszimizmus első igazi első nagy lírikusa“. És most, hogy a kritika újra foglalkozott Reviczkyvel, minden oldalról csafolják ezt az ítéletet, kerekeltagadva, hogy egyáltalán pesszimizmus volna a Reviczky költői világnézete. De látom, hogy az összeállító és epilog-író meg a kritikusok közt mindennek előtt feneketlen nagy úr tamadt a „pesszimizmus“ meghatározása által.

Ha az ember igazságot akarna osztani: mindenekelőtt ezt a kérdést kellene tisztába hoznia. Reviczky élete utolsó éveiben sem hagyta el a hitben való megnyugvás, ez élet vágy, az örökös remény. Mindegyik legbizalmasabb embere, mindig csudáltam, hogy szenvedései, csalódásai meg nem zavarhatták lelke harmóniaját. A mikor, mint halálnak szántat kocsin bevitettem a kórházba, akkor sem a meghasonlás, hanem a reakció szólt belőle. A Schopenhauer olvasása a kor című költeményében, az Egy ifju pesszimizmista nek feliratu epistolában s egész serég más versben szinte tiltakozik a pesszimizmus ellen. Es Döcöz optimizmusára célozva: tagadja a világtájdalmat is, mert a világgal való melegegedés csak a jó léttől függ.

A világ nála hangulat, de ez a hangulat nem pedánsan programszerű, hanem oly sokféle, a milyen mély érzésű a kedélye. Örök embere és örök igaz ez. A hat éve meghalt költő azóta is nyert jeleségeiben és költészetének értéke mind magasabbra száll az idővel.

Koroda Pál megrajzolta a keretet egy jóra való élet- és jellemrajznak. Senki sem hivatottabb, hogy az irodalomnak ilyen munkával igaz szolgálót tegyen. Epilógja által már most is olyannak mutatja be Reviczky Gyulát, a milyenek csak kevesen ismertük.

— **Fényes esküvő.** A r. kath. plébániatemplom délután négy órakor zsufolásig megtelt előkelő és díszes közönséggel, amely örömteljes tanuja volt egy fiatal pár egybekelése egyházi szertartásának. Jakobcsics Imre, az osztrák-magyar bank szabadkai fiókjának tisztviselője vezette a mondott időben oltárhoz Stagschmidt Paula kisasszonyt, Stagschmidt János nagybecskereki tekintélyes polgár szép és művelt leányát. Az esketést Schaeffer Antal pápai prelatus végezte, aki a fiatal párt emelkedett szellemű szép beszéd kíséretében áldotta meg. Násznagyok voltak: Napholz Ágoston nagybecskereki vállalkozó és Mamnusch Lázár, Szabadka városának polgármestere.

— **Elhalasztott mulatság.** A nagybecskereki izr. nőegylet e hónap 12-ikére tűzött tánczestélyét, a rendezőség tegnapi értekezletén hozott határozathoz képest, e hónap 15-ikére halasztották. A halasztásra az szolgáltatott okot, hogy a mulatság eredetileg tervezett napján, azaz e hónap 12-ikén Zsáros Lajos törvényszéki elnök tiszteletére banket lesz, amelyre a tánczestély előrelátható látogatói közül annyian hivatalosak, hogy a mulatságról való távolmaradásuk a tánczestély jótékony céljára érezhető visszahatással lenne.

— **Fürediek Verseczen.** A verseczi magyar nyelvterjesztő egyesület, mint lapunknak írják, mar serényen buzgólkodik rajta, hogy a Füredi Karolyinak február hó 1-én odaérkező szintársulata számára az ideai bérleti szezonot is biztosítsa. A bérlet husz előadásra szól s hetenkint három bérleti előadás lesz.

— **Csödbiztos B. József nagybecskereki kereskedő vagyonára a nagybecskereki kir. törvényszék tegnap elrendelte a csödböt.** Csödbiztos Kis Sandor kir. törvényszéki bíró, tömeggondnok pedig dr. Pollák Győző, nagybecskereki ügyvéd lett.

— **A román éskai gyilkosság.** Emilitettük volt, hogy Kadarján Juon román-éskai lakost orgyilkoskés az ablakon keresztül lelőtte és hogy az esetről tudomást véve a nagybecskereki kir. törvényszék vizsgálóbírója és ügyésze rögtön a helyszínre indultak, hogy a vizsgálatot megkezdjék. Kis Sandor vizsgálóbíró és dr. Orsoly Lajos kir. ügyész tegnap este fejezték be a vizsgálatot, amelynek során a gyanus momentumok egész sora merült ugyan fel, de a kihallgatottak vallomásai és az ezek folytán felszínre került terhelő adatok annyira szétáragazók, hogy a nyomozást már is háromféle irányban kell folytatni. Részletek közlése a vizsgálat érdekében korainak látszik, az azonban már most is kétségtelen tény s mint ilyen nyilvánosságra is hozható, hogy a gyilkosság bosszu műve, egyekben — keresd az asszonyt.

— **A szalmakazal alá temette Nagy-kikindarói jelentik: Czervenkov Mihajev Jova kocsis e hónap 2-án este a szerűskertben ment szalmakazal alá temette a kocsis, miközben a hőtömegtől ellepített nehéz szalmakazal ledőlt, maga alá temette a kocsis. Mikor hosszas kimaradása már feltűnt, utanna neztek s ott találták a szerencsétlen halva a szalma alatt. Kezeiben görcsösen szorított egy marok szalmát. A mint magát végerőmegfeszítéssel a nehéz teher alul kiszabadítani akarta. A szerencsétlen kocsis családos volt.**

— **Megrekedt vonat.** Az a vonat, amely e hó 5-én, szombatn reggel 3 órakor Nagy-Becskerekéről Pancsova felé indult, a hófúvás miatt csak Ozoráig juthatott, az előre küldött hóeke pedig Antalfalva előtt megakadt és ki is siklott. Így aztán a vonat nagy ügygyel bajjal csak estefelé érkezett be a pancsovai állomásra Nagy-Becskerekéről meg a reggel 1/8 órai vonatot el sem indították, mert még utban volt a másik.

— **Mtgszünt szerb lap.** Nagy-kikindaról írják, hogy a „Banatyani“ czimen eddig ott hetenkint megjelent szerb lap január elsejével megszünt.

— **Állattulajdonosoknak.** Epizotikus ragályos betegségek nyaron át gyakran lépnek fel mint az év többi szakában a házi állatok, különösen a sertések, juhok, házi szárnyosok között. Ajánlatos tehát, hogy idejében alkalmaztassanak hasznos préservatívporok, amilyenekül Kwizda baromiappora és Kwizda juh hajtó pora evek hosszú sora óta bizonyultak. Istállók számára hathatos fertőtlenítő szerként ajánlható a Kwizda Jan. Ferencz korneuburgi cég által forgalomba hozott kresolin (javított creolin).

Táviratok.

A király Budapesten.

Budapest, jan. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király vasárnap reggel öt óra 40 perczkor külön udvari vonaton, amelyet Ludvig Gyula vezett, Bécsből Budapestre érkezett. Kisérőben voltak Paár Ede gróf és Bolfras főhadsegédek és több udvari főurak. A nyugati pályaudvarban fogadtatására megjelentek: Beniczky Ferenc pestmegyei főispán, Ráth Károly főpolgármester, Sélley Sándor dr. főkapitány és Daróczy állomástnök. A király, ki igen jó színben van, katonásan üdvözölte a megjelent urakat. Beniczky főispántól azt kérdezte, hogy van-e sok hó? Nehány percznyi ott időzés után a király beült a reá várakozó udvari kocsiába s fölhajtatott a várba.

A döntés előtt.

Budapest, jan. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király tegnap Szlavyt a főrendiház, br. Bánffy a képviselőház elnökét és Széll Kálmánt fogadta kihallgatáson. Ma délelőtt fogadja Tisza Kálmánt és gróf Khuen-Héderváryt. Gróf Khuen-Hédervárynak a kabinetalakítással való megbízása fait accompli.

Budapest, jan. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gróf Khuen-Héderváry tegnap este tíz órakor megjelent a szabadelvű klubban, és több miniszterrel és számos képviselével értekezett. Wekerle, Szilágyi és Hieronymi nem voltak a klubban.

Budapest, január 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király még tegnap délután két órakor fogadta gróf Khuen-Héderváryt, aki a kihallgatást megelőzőleg Pápaival, a kabinetiroda főnökével hosszabbban értekezett. Ma fogadta a király Tisza Kálmánt, akinek tanácsát a felség Khuen-Héderváry megbízása előtt kikérte.

Maria-Valeria Budapesten.

Budapest, jan. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Maria-Valeria főhercegné, királyunk leánya, ma délután egy óra 55 perczkor a bécsi gyorsvonattal Budapestre érkezett. Az érkező főhercegnét a pályaudvaron a király fogadta, aki leányát kiszállásakor szívesen megölelte és megcsókolta, majd mindketten udvari hintóba ültek és a várpalotába hajtottak. A főhercegné lakosztályát a budai várpalotában már elkészítették számára. Leánykori lakosztályát foglalja el, mely a palota második emeletén van a király lakosztálya fölött. Mellette férje lakosztályát is berendezték az esetre, ha ide jönne.

Egy kilépés.

Budapest, január 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ürményi Bernát, Versecz országgyűlési képviselője a szabadelvűpártból kilépett. Derűtséggel vegyes meglepetést keltett a szabadelvűpárt körében a kilépés megokolása: Ürményi ugyanis Tiszának befolyását mondja elhatározására nézve döntőnek.

A mentők működése.

Budapest, január 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mentők a múlt hónapban 380 esetben nyújtottak első segélyt. Volt 243 sebés, belső baj 99, öngyilkossági kísérlet 17, egyéb eset 24. A múlt évben összesen 9401 esetük volt.

Kasszarablás a fővárosban.

Budapest, jan. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szombat éjjel ismét nagy

kasszabetörés volt, de a tetteseket elcsípték. A Deák-téri Kunz és Mösmer-féle nagy üzletben a házmester zörejt hallott. Értesítette a rendőrséget, mely rögtön elállotta a házat s több detektívvel behatoltak. A wertheim-szekrény fel volt törve, de a betörők sehol. Erre keresni kezdtek. Lementek a pinczébe, a hol a homok alatt rejtőzött a két betörő. Mikor látták, hogy észrevették őket, felugrottak és valóságos hajszá kezdődött a tágas pincében, de végre elcsípték őket. Feindler Mihály lakatos legény és Markovics Armin bádogos legény volt a tettes.

Esztergályosok gyűlése.

Budapest, jan. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti esztergályos munkások tegnap délelőtt látogatott gyűlést tartottak a Vig utca 16. sz. vendéglőben. Szónoklatokat mondtak az ö nyomoruságos helyzetükről s a munkaidőről. Pollák Béla és Kiss Miklós heves szavakkal keltek ki a lelketlen munkaadók ellen.

Politika a Petőfi-társaságban.

Budapest, jan. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Petőfi-társaság tegnapi nagygyűlésén, a melyen Jókai elnököt, politikai mellékizt adott egy kis tüntetés. Endrődy Sándor versére ugyanis, amelyben a jeles költő Wekerlét bucsuztatá lelkes szavakban, a közönség viharos tapsokkal és éljenzéssel tüntetett Wekerle mellett.

Légrády Tivadar temetése.

Budapest, január 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Légrády Tivadar holttestét a Pesti Hirlap palotájában levő lakásán díszes ravatalra helyezték. A szoba teljesen feketebe van bevonva, egyik falon nagy fehér kereszt van. A halott remek érczokorsóban fekszik s szürke színű atlasz szemfedővel van letakarva. A koporsót számos viasztyertya veszi körül s a szoba valóságos virágos kertté van alakítva. A ravatalra eddig a családtagok kisorsuin kívül a lipótvárosi kaszinó gyönyörű bábékoszorúját helyezték el. Temetése ma délután három órakor ment végbe nagy részvét mellett.

REGÉNY-CSARNOK.

A NAGY LÁNG.

(Le amanti)

(2.)

Irtá: Sero Matild.

Egész életük az égő szenvedélytől teljes két naptól függött; az a két találkoszt elválasztó hetek unalmas hosszú napokban, átvirrasztott éjszakákban, a szív és az idegek hoves forrongásában teltek el. Mikor az elmúlt órákért vigasztalni akarták magukat, emlékezetükbe idézték ezt a két napot, a mely magasan lobogó, emésztő lángnak tűnt fel nekik. A férfinak folyton szeme előtt lebegett az a halvány arc, a mely a monzai állomáson a kocsi ablakából kinézett, s bár hogy szerette volna is, hogy a boldog órák nevető, finom arcát lássa maga előtt, mindig a sápadt, bus vonások tűntek fel előtte. Főleleveníteni igyekezett magában annak a két napnak emlékeit: hogy milyen ruhában volt az asszony, miket mondott, milyen volt a hangja, de csak egy emlék maradt meg szívében, donna Grazia keztyűinek s kezének finom illata.

Mikor abban a napokban leveleket irt neki, sohasem mulasztotta el, hogy ne beszéljen arról a halvány arcsról, az illatos kézről és keztyűről. „... Mondd meg szerelmem, mond meg, mi ez az illat, miért nyilatott bele szívembe, miért rikat meg, mint egy gyereket. Miért van az én szerelmem távol, miért nem zárhatom karjaimba, miért nem csókolhatom azokat az üdvösséghozó kezeket? ... Az asszony meg, a virágos sorrentói mezőkön, mikor a szomszédos nyaralók látogatói és vendégei hazamenetek, egyedül hagyva őt, mindig arról az oázis-szerű, elfeledhetetlen napról álmodozott, de erősebb, intenzívobb lelke folytán a nagy lánynak csak néhány szikrájára emlékezett. Donna Grazia az érselmek kavargó árában csak arra emlékezett, hogy e kérdésre: miért szeretsengem, a férfi talányszerű mosolyal felelt.

Igen mosolya bizarr, hosszas, titokzatos volt; mindig úgy tetszék előtte, hogy ezélt, kegyetlen mosoly alatt gyötrelmesen akarja elrejtetni az igaz-

ságot. Grazia fülében és agyában csak egy meghatározott, folytonos, elűzhetetlen képzet maradt: a férfi szavának hangja mikor, gyöngéden, fájdalomosan, szerelemteljesen, mintegy segélyért és irgalomért könyörögve mondá neki: Grazia, Grazia!

Oly egyforma jelle ü, oly egyforma mély volt az ő szenvedélyük, hogy majdnem egy időben, egy szép őszi délelőtt támadt bennük a vágy ennek megvalósítására, mikor egymástól sok-sok mértföldnyi távolságra voltak. Mindkettőjüket egyazon sóvárgás fogta el, mely ellen nem voltak képesek védekezni. Mikor ez az égető nagy láng mindkettőjüket elfogta, belátták, hogy nem élhetnek egymástól távol, szétválasztva, s ez a fájdalom lesújtotta őket. Mert a szerelem e szükségével együtt felmerült lelkükben a világtól, mendemondáktól, megszólástól való félelem is. De hát kinek is áldozták volna föl magukat? Mely elv, mely eszme, mely személy érdekében? Mely ismeretlen oltár követelte az ő szerelmük áldozatát?

— Nem vagyok képes tovább szenvedni, életem végét járja — írta Grazia.

— Nem vagyok képes tovább szenvedni bátorságom kimerült, — írta Ferrante.

Az égő türelmetlenség ez állapotában az ő szentimentális érzékenységük az álmadozások, ábrándozások, álmatlanságok s összefüggéstelen levelek következtében olyannyira kiélesedett, annyira kifinomodott, annyira megrettent a legkisebb benyomástól, hogy meglepték környezetüket.

Mikor donna Grazia sorrentói villájának arnyas utai sétált, mikor az illatos narancsdöböl valami szerelmes hang üde éneke csapott felé, oly hirtelen könyroham érzékenyítette el, hogy kisérő bámulva néztek rá. Mikor estéknél a terraszról a kelő holdat néste a nápolyi öbölből fölmerült s a közeli házakat fehér fényzőnnel vonta be, harag fojtogatta a torkát, hogy miért nem lehet távol onnan, miért nem lehet nála es édes órában. Haragudott a múlt időre, haragudott a szerelme elé tornyosuló akadályokra, haragudott önmagára, hogy miért nem képes ezeket legyőzni.

Rómában az ősz új, mély szavakat szokott okozni az amugy is megzavart lélekek. Mikor Ferrante a Borghese-villában bolyongott, melynek utain még ott látszott lebegni Cenci Beatrix szelme, minden halavány, barnaarcu, karcu alakú nő láttára összereszt. Mikor esti sétái alkalmával betért valamelyik színházba, elég volt neki, hogy valamelyik páholyban egy nő széke fúrtei mögött egy szerelmes férüt pillantson meg.

(Folytatása következik.)

Felélős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Helyettes szerkesztő: Kabos Berálan.

Nyiltér.*)

Női ruhaterem megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagyrabesült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utcában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri és női ruha konfekció üzletmenek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhely-

ből álló

nőiruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, díszítő és selyemczikkkel dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kitűnő művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkások lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésesebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződés ben hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagyrabesült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1894. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek-Nykikinda				Nagykikinda-Nbecskerek				Nagybecskerek-Versecz				Versecz-Nagybecskerek			
Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Versecz ind.	—	550	215	Budapest ny. p. u. ind.	700	830	225	Budapest ny. p. u. ind.	700	—	Báziás ind.	400	1140		
Pancsova	—	721	335	Temesvár	920	1100	405	Nagykikinda	330	—	Temesvár	—	12		
Nagybecskerek	550	1220	740	Nagykikinda (v.)	330	400	700	Nagybecskerek	200	807	Versecz	550	220		
Ellemér	609	1239	803	Váalom (m. h.)	355	424	724	N.-Becskerek-Bpart	206	814	Verseczrét	558	225		
Melencze	632	106	832	Karlova	420	441	741	*Sándor-udvar	219	833	*Temespaulis	608	232		
Kumán	649	124	853	Beodra	440	452	752	Lázárföld	231	849	Bethlentanya	610	242		
Törökbecse-Aracs	715	159	923	Pörökbecse-Aracs	535	532	832	*Pusztá Kenderes	238	857	*Szivattyutelep	620	255		
Beodra	750	235	959	Kumán	600	553	853	*Lajosmajor	245	906	*Laudontanya	627	306		
Karlova	801	246	1013	Melencze	629	614	917	Szárca	257	924	Nagymargita	636	317		
Váalom (m. h.)	817	303	1029	Ellemér	652	634	937	Szécsány (vend.) érk.	309	939	Zichyfalva	646	338		
Nagykikinda (v.) érk.	841	328	1053	Nagybecskerek érk.	710	652	955	Szécsány ind.	322	955	Györgyháza	648	357		
Temesvár	—	525	453	Pancsova	1212	—	110	Bóka	334	1013	Szécsénfalva-Ráros	—	—		
Budapest	125	—	630	Versecz	1249	—	—	Kanak	350	1038	Istvánvölgy	714	418		
								*Óléc	359	1043	*Óléc	722	429		
								Szécsénfalva-Ráros			Kanak	781	441		
								Istvánvölgy	409	1057	Bóka	747	502		
								Györgyháza	419	1112	Szécsány (vend.) érk.	759	517		
								Zichyfalva	431	1130	Szécsány ind.	810	533		
								Nagymargita	446	1151	Szárca	823	556		
								*Laudontanya	454	1201	*Lajosmajor	834	610		
								*Szivattyutelep	501	1211	*Pusztá Kenderes	841	618		
								Bethlentanya	512	1224	Lázárföld	850	627		
								*Temespaulis	520	1235	*Sándor-udvar	902	642		
								Verseczrét	527	1244	N.-Becskerek-Bpart	917	704		
								Versecz érk.	531	1249	Nagybecskerek érk.	921	708		
								Temesvár	317	859	Nagykikinda	328	1033		
								Báziás	337	—	Budapest	—	630		

H i r d e t é s e k.

11. szám 1895.

A központi főszolgabírótól.

Pályázat.

Schiller Lipót begaszentgyörgyi községi jegyzőnek elhalálása folytán megüresedett jegyzői állásnak a helyszínen történendő választás utján betöltését folyó évi február hó 4-ikének délelőtti 10 órájára tűzöm ki.

A javadalmazás a következő:

- 1) készpénzfizetés, melyben a közgyámi és kézbesítési teendőikért járó díjazás is befoglaltatik 800 frt.
- 2) 42 vámmázsa iszta tbuzának általánosan 168 frt,
- 3) 16 vámmázsa morzsolt tengerinek általánosan 40 frt,
- 4) 36 köbméter azaz 8 öl kemény tüzi fának 112 frt,
- 5) utiatalány a kerületbeli utazásokra 100 frt,
- 6) az ujonczozásnál és kerületén kívüli utazásoknál napidíj 4 frt,
- 7) az utazásoknál ingyenes előfogat vasuton II. oszt., gőzhajon I-ső helynek használata,
- 8) 3 darab szarvasmarhának szabad legeltetése
- 9) szabad lakás a község házában a mely áll, 4 szobából, 1 előszobából, konyhából, éléskamarából, ezek feletti padlásból, istálló, szin udvar és kertből,
- 10) 500 □ öl pót kertnek és 500 □ öl heréskertnek szabad adómentes hasznélvezete,
- 11) A házi szükségletre megkívántató folyó vizet a község vizes lajtokban köteles a jegyzőnek szállítani.
- 12) A magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhivatnak a pályázni kívánók, kik a magyar, német és szerb nyelvet, utóbbi legalább is szóval tökéletesen bírják, hogy kellően felszerelt folyamodványaik, a

választást megelőző napig alólirottánál benyújtásuk.

Kelt Nagy-Becskereken, 1895. évi január hó 1.

Bakalovich Agost,
főszolgabíró.

(22-31)

12322. szám 1894.

Perjámosi főszolgabíróságtól.

Pályázati hirdetmény.

Sárafalva községében megüresedett és 400 frt évi fizetéssel javadalmazott községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom azokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg felszerelt folyamodványaik f. évi január hó 23-ig hozzám adják be.

Kelt Perjámoson, 1895. évi január hó 2-án.

Gyertyánffy Dénes
főszolgabíró.

(23-31)

8325. szám kig 1894.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Lajosfalva községi orvosi állásra ezennel pályázat nyitattik. — Ezen állással 800 frt évi fizetés, ezenkívül 20 kr nappali és 40 kr éjjeli beteglátogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni akarják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 9 §-a illetve az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-ában körülírt okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket az antalfalvai járási főszolgabírói hivatalához f. évi

januárhó 31-ig küldjék be mivel a később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak. A választás ideje később fog meghatározatni.

Kelt Antalfalván 1895. évi január hó 3-án.

(25-31)

Fóris,
h. főszolgabíró.

47. szám 1895.

Pályázati hirdetmény.

Szent-Péter községében megüresedett és 400 frt évi fizetéssel javadalmazott községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaik f. é. január hó 23-ig hozzám adják be.

Perjámos, 1895. január hó 2-án.

Gyertyánffy,
főszolgabíró.

24-31

(Utányomás nem díjazatik.)

Kwizda-fele köszvényfolyadék.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házszer köszvény-, csúsz- és idegbajok ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Tessék a védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Főletét:

1/4 palack kerül. gyög ysertár Korneuburgban.
(GI) (131-18.18)

1/2 palack 60 kt.

Kwizda-fele köszvényfolyadék.